

**Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών Εξειδίκευσης
Του Τμήματος Ελληνικής Φιλολογίας του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης
σε συνεργασία με το
ΕΚΕΦΕ Δημόκριτος – Ινστιτούτο Πληροφορικής και Επικοινωνιών
με τίτλο: «Εξειδίκευση στις Τ.Π.Ε. και Ειδική Αγωγή – Ψυχοπαιδαγωγική της
Ένταξης»**

**ΧΑΡΙΣΜΑΤΙΚΑ ΠΑΙΔΙΑ. ΑΠΟΨΕΙΣ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΤΗΣ
ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΑΥΤΩΝ**

**GIFTED CHILDREN. VIEWS OF PRIMARY SCHOOL TEACHERS
ABOUT EDUCATIONAL MANAGEMENT OF THESE CHILDREN**

της
Ποντίου Σπυριδούλας

Μεταπτυχιακή διατριβή που υποβάλλεται
στην τριμελή επιτροπή για την απόκτηση του μεταπτυχιακού τίτλου του
Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών Εξειδίκευσης του Τ.Ε.Φ-Δ.Π.Θ. σε
συνεργασία με το Ε.Κ.Ε.Φ.Ε. Δημόκριτος – Ινστιτούτο Πληροφορικής και
Επικοινωνιών με τίτλο: «Εξειδίκευση στις Τ.Π.Ε. και Ειδική Αγωγή –
Ψυχοπαιδαγωγική της ένταξης»

Εγκεκριμένο από την τριμελή επιτροπή:
1ος Επιβλέπων: Ρίζος Σπυρίδων, Συνεργάτης Ερευνητής Ι.Π.Τ. Ε.Κ.Ε.Φ.Ε.,
“ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΣ”
2η Επιβλέπουσα: Γαβριηλίδου Ζωή, Καθηγήτρια Τ.Ε.Φ., Δ.Π.Θ.
3η Επιβλέπουσα: Δόση Ιφιγένεια, Μεταδιδακτορική Ερευνήτρια Τ.Ε.Φ.,
Δ.Π.Θ.

Κομοτηνή, 2019

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Ο όρος «χαρισματικός μαθητής» έχει γίνει αποδεκτός από τη διεθνή επιστημονική κοινότητα τα τελευταία χρόνια. Η εκπαίδευση των χαρισματικών παιδιών αποτελεί ένα ερευνητικά, παραμελημένο πεδίο για τη χώρα μας. Τα χαρισματικά παιδιά αποτελούν μια ξεχασμένη ομάδα του μαθητικού πληθυσμού. Η παρουσία τους μέσα στην τάξη, αλλά και η αδυναμία του συστήματος να αναγνωρίσει τα χαρακτηριστικά τους, καθιστούν αναγκαία τη δημιουργία ειδικών προγραμμάτων ή ειδικών συνθηκών στα σχολεία. Οι απόψεις, που έχουν διατυπωθεί μέχρι και σήμερα, σχετικά με την εννοιολογική προσέγγιση της χαρισματικότητας είναι πάρα πολλές και κυρίως επηρεάζονται από την αντίληψη, που έχει κάθε ερευνητής. Η κατανόηση της έννοιας της χαρισματικότητας δεν είναι εύκολο να επιτευχθεί από τους εκπαιδευτικούς, τους γονείς, τους ειδικούς ακόμα και από τους ίδιους τους μαθητές.

Η παρούσα εργασία αφορά σε μια ομάδα μαθητών, τους χαρισματικούς μαθητές, οι οποίοι λειτουργούν ή έχουν την ικανότητα να λειτουργήσουν σε διαφορετικούς τομείς δραστηριοτήτων, με σημαντικό υψηλότερο επίπεδο, συγκριτικά με τους συνομηλίκους τους. Ο σκοπός της εργασίας είναι να εντοπίσει, να καταγράψει και να αναλύσει τις απόψεις των εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης σχετικά με την εκπαιδευτική διαχείριση των χαρισματικών παιδιών, με την αποτελεσματικότητά τους να εκπαιδεύσουν τους χαρισματικούς μαθητές και με την ένταξη αυτών των παιδιών στην κανονική τάξη.

Λέξεις Κλειδιά: χαρισματικοί μαθητές, χαρισματικότητα, ένταξη

ABSTRACT

The term “gifted” student has been accepted by the international scientific community in recent years. The education of gifted children is a neglected area for our country. Gifted children are a forgotten group of the student population. Their presence in the classroom, as well as the inability of the system to recognize their characteristics, make it necessary to create special programs or even special treatment in schools. The views that have been expressed so far on the conceptual approach of charisma are too many and are mainly influenced by the perception of each researcher. Understanding the notion of charismatics is not easy to achieve by educators, parents, experts even by the students themselves.

This work concerns a group of students, gifted students who work or show that they have the ability to work in different areas of activity, with a significantly higher level, compared to people of the same age, experience and the same conditions. The purpose of the project is to identify, record and analyze the views of teachers of primary school on the educational management of charismatic children, their effectiveness in educating charismatic students, and inclusion these children into the regular classroom.

Keywords: *gifted students, giftedness, inclusion*

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Adams-Byers, J., Whitsell, S., & Moon, S. M. (2004). Gifted students' perceptions of the academic and social/emotional effects of homogeneous and heterogeneous grouping. *Gifted Child Quarterly*, 48(1), 7-20
- Ainscow, M. (1999). *Understanding the Development of Inclusive Schools*. New York: Routledge Falmer
- Ανδρούτσου, Β., & Ζώη, Ε. (2017). *Ιδιαίτερα χαρακτηριστικά χαρισματικών παιδιών που οδηγούν σε λανθασμένες διαγνώσεις*. Επιστημονικό Συνέδριο Συμβουλευτική-Coaching Διαμεσολάβηση και Διευκόλυνση: Γεφυρώνοντας τις διαφορές για μια νέα Συμβουλευτική της Κρίσης”, του Πανεπιστημίου Αιγαίου, Θεσσαλονίκη, 7–8.10.2017
- Ανδρούτσου, Β., Νίκα, Γ. (2017). *Cheetahs στην Αίθουσα. Τα Χαρισματικά Παιδιά στην Εκπαίδευση: Ελλείψεις και Παραλείψεις*. 1ο Επιστημονικό Συνέδριο “Έρευνα και Καινοτομία στην Παιδοψυχολογία και την Παιδοψυχιατρική-Διεπιστημονικές προσεγγίσεις και Προοπτικές”, Θεσσαλονίκη
- Anderson, K. M. (2007). Differentiating instruction to include all students. *Preventing School Failure*, 51(3), 49–54
- Bernal, E. M. (2003). To no longer educate the gifted: Programming for gifted students beyond the era of inclusionism. *Gifted Child Quarterly*, 47(3), 183-191
- Colangelo, N., Assouline, S. G., & Gross, M. U. M. (2004). *A nation deceived: How schools hold back America's brightest students* (Volumes I and II). Iowa City, IA: The Connie Belin & Jacqueline N. Blank International Center for Gifted Education and Talent Development
- Δαβάζογλου-Σιμοπούλου, Α. (1999). *Τα χαρισματικά παιδιά στην εκπαίδευση*. Αλεξανδρούπολη: Αυτοέκδοση
- Δημητρόπουλος, Γ. Ε. (2004). *Εισαγωγή στη μεθοδολογία της επιστημονικής έρευνας*. Αθήνα. Έλλην
- Davis G.A. & Rimm S.B., (1998). *Education of the gifted and talented*. Boston: Allyn and Bacon
- DeHaan, R. F., & Havinghurst, R. J. (1957). *Educating gifted children*. Chicago: University of Chicago Press
- Dinnocenti, S. T. (1998). *Differentiation: Definition and description for gifted and talented*. Retrieved December 7, 2018, from www.eric.ed.gov/ERICDocs/data/ericdocs2/content_storage_01/0000000b/80/11/28/1b.pdf

- Ellis, E., Gable, R. A., Gregg, M., & Rock, M. L. (2008). REACH: A framework for differentiating classroom instruction. *Preventing School Failure*, 52(2), 31–47.
- European Agency for Development in Special Needs Education, (2009). Gifted Learners A Survey of Educational Policy and Provision. Retrieved December 8, 2018, from [https://www.pef.uni-lj.si/fileadmin/Datoteke/CRSN/branje/Gifted Learners A Survey of Educational Policy and Provision 2009 .pdf](https://www.pef.uni-lj.si/fileadmin/Datoteke/CRSN/branje/Gifted_Learners_A_Survey_of_Educational_Policy_and_Provision_2009.pdf)
- Ζώνιου-Σιδέρη, Α. (2000). Άτομα με ειδικές ανάγκες και η ένταξή τους. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα
- Ziegler, A., & Heller, K.A. (2000). Approach and avoidance motivation as predictors of achievement behavior in physics instructions among mildly and highly gifted 8th grade students. *Journal for the education of the gifted*, 23, 343–359
- Freeman J., (1993). Η συναισθηματική ανάπτυξη των παιδιών με ιδιαίτερες ικανότητες. *Ανοιχτό Σχολείο*, 44, 28-33
- Freeman, J. (1998). *Educating the Very Able. Current International Research*. Retrieved December 17, 2018, from www.archive.official-documents.co.uk/document/ofsted/veryable/able-00.html.
- Freeman (2004). Teaching the gifted and talented. *Education Today*, 54, 17-21
- Gentry, M., Rizza, M. G., & Owen, S. V. (2002). Examining perceptions of challenges and choice in classrooms: The relationship between teachers and their students and comparisons between gifted students and other students. *Gifted Child Quarterly*, 46(2), 145-155
- Gross, M.U. (1993). Nurturing the Talents of Exceptionally Gifted Individuals. In K.A. Heller, F.J. Mönks & A.H. Passow (Eds), *International handbook of research and development of giftedness and talent*, (pp. 473-490). New York : Pergamon Press
- Gross, M.U.M. (2004). *Exceptionally Gifted Children* (2nd ed.). London: Taylor & Francis Group
- Guilford J.P., (1967). *The nature of human intelligence*. New York: Basic Books
- Hany, E. A. (2011). How teachers identify gifted students: Feature processing or concept-based classification, *European Journal of High Ability*, 196-211
- Heller K. A., & Hany, E. A. (1986). Identification, development and analysis of talented and gifted children in West Germany. In K. A. Heller & J. F. Feldhusen (Eds.). *Identifying and Nurturing the Gifted. An international perspective*, (pp.67-82). Toronto: Hans Huber Publishers

Διπλωματική εργασία. Ανακτήθηκε 4 Οκτωβρίου, 2018, από <https://www.academia.edu/37545510/>

- McAlpine, D. (2004). What do we mean by gifted and talented? In D. McAlpine & R. Moltzen (Eds.), *Gifted and talented: New Zealand perspectives* (2nd ed., pp. 33-66). Palmerston North, New Zealand: Kanuka Grove Press
- Mönks, J.F., & Katzko, W.M. (2008). Χαρισματικότητα: Έννοιες και εφαρμογές. (μετάφ. Α. Σακκά). Στο Γ. Η. Ματσαγγούρας (Επιμ.), *Εκπαιδύοντας παιδιά υψηλών ικανοτήτων μάθησης: διαφοροποιημένη συνεκπαίδευση*, (σελ. 297-312). Αθήνα: Gutenberg
- Ντορενστάουτερ-Παπουτσάκη, Π. (1994). *Το προικισμένο παιδί. Μια πρώτη επιστημονική προσέγγιση σε ένα θέμα άγνωστο*. Αθήνα: Εκδόσεις Ποντίκι
- Newman, J. L. (2008). Talents are Unlimited: It's Time to Teach Thinking Skills Again! *Gifted Child Today*, 31(3), 34-44
- Παπάς, Α. (2001) Ολοήμερο Σχολείο και διαπροσωπική επικοινωνία, στο ΟΛΟΗΜΕΡΟ ΣΧΟΛΕΙΟ - ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ - Υ.Π.Ε.Π.Θ. -Παιδαγωγικό Ινστιτούτο. Αθήνα: ΥΠΕΠΘ-Π.Ι.
- Passow A.H., (1991). Προικισμένα παιδιά. *Παιδαγωγική Ψυχολογική Εγκυκλοπαίδεια*, (τ. 7), (σελ. 4101-4109). Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα
- Ρίζος, Σ. (2011). *Η περίπτωση των χαρισματικών παιδιών: απόψεις των εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης σε θέματα αναγνώρισης και διαχείρισης της διαφορετικότητας των παιδιών αυτών*. Διδακτορική διατριβή. Ανακτήθηκε 2 Οκτωβρίου, 2018, από <https://phdtheses.ekt.gr/eadd/handle/10442/25868>
- Renzulli, J. S. (2005). The three-ring conception of giftedness: A developmental model for promoting creative productivity. In R. J. Sternberg & J. E. Davidson (Eds.), *Conceptions of giftedness* (2nd ed., pp. 217–245). Cambridge: Cambridge University Press.
- Renzulli, S.J. (2008). Η Ιδέα των Τριών Δακτυλίων για την εννοιολογική Προσέγγιση της Χαρισματικότητας: Θεωρία και Σχέδιο Ταυτοποίησης Χαρισματικών για την Προώθηση της Δημιουργικότητας. Στο Η. Ματσαγγούρας (επιμ.). *Εκπαιδύοντας Παιδιά Υψηλών Ικανοτήτων Μάθησης: Διαφοροποιημένη Συνεκπαίδευση*, (σελ. 313-352). Αθήνα: GUTENBERG
- Reis, S. M., McCoach, D. B., Coyne, M., Schreiber, F. J., Eckert, R. D., & Gubbins, E. J. (2007). Using planned enrichment strategies with direct instruction to improve reading fluency, comprehension, and attitude toward reading: An evidence-based study. *The Elementary School Journal*, 108, 3–24

- Richert E.S., (2003). Excellence with justice in identification and programming. In N. Colangelo & G.A. Davis (Eds.). *Handbook of gifted education*, (pp. 146-158). Boston: Allyn & Bacon
- Roach, A.A., Wyman, L.T., Brookes, H., Chavez, C., Heath, S.B., & Valdes, G. (1999). Leadership giftedness: Models revisited. *Gifted Child Quarterly*, 43(1), 13–24
- Sisk, D. A. (2009). *Making great kids greater: Easing the burden of being gifted*. CA: Corwin Press, Thousand Oaks
- Smith, E. J. (2007). Weaving the gifted into the full fabric. *School Administrator*, 64(2), 10
- Σούλης, Σ.Γ. (2002). *Παιδαγωγική της ένταξης. Από το «σχολείο του διαχωρισμού» σε ένα «σχολείο για όλους»*, τόμος Α. Αθήνα: Τυπωθήτω
- Σούλης, Σ.Γ. (2006). *Παιδιά και έφηβοι με υψηλή νοητική λειτουργικότητα και η εκπαίδευσή τους*. Αθήνα: Εκδόσεις Τυπωθήτω
- Southern, W. T., Jones, E. D., & Fiscus, E. D. (1989). Practitioner to the academic acceleration of gifted children. *Gifted Child Quarterly*, 33(1), 29-35
- Sternberg, R.J. (1986). A triarchic theory of intellectual giftedness. In R.J. Sternberg, J.E. Davidson (Eds.), *Conceptions of Giftedness*, (pp. 223-243). New York: Cambridge University Press
- Tannenbaum J.A., (1986). Giftedness: A psychosocial approach. In R.J. Sternberg, J.E. Davidson (Eds.). *Conceptions of Giftedness*, (pp. 21-52). New York : Cambridge University Press
- Terman, L. M. (1926). *Genetic studies of genius. Mental and physical traits of a thousand gifted children*, Vol. 1. Stanford, CA: Stanford University Press
- Tomlinson, A. C. (2004). *Διαφοροποίηση της εργασίας στην αίθουσα διδασκαλίας*. Αθήνα: Γρηγόρης
- Τσιάμης, Α. (2006). *Τα χαρισματικά παιδιά ζουν ανάμεσά μας*. Αθήνα: Εκδόσεις Γρηγόρη
- Van Tassel-Baska, J., (1998). *Excellence in educating gifted and talented learners* (3rd ed.). Denver: Love
- VanTassel-Baska, J., & Stambaugh, T. (2005). Challenges and possibilities for serving gifted learners in the regular classroom. *Theory Into Practice*, 44(3), 211–217
- Ward, V.S. (1975). Basic concepts. In W.B. Berde & J.S. Renzulli (Ed.), *Psychology and Education of the Gifted* (2nd ed.), (pp. 61–71). NY: Invington Publishers
- Winner, E. (1996). *Gifted children: Myths and realities*. New York, NY, US: Basic Books

- Χρυσ αφίδης, Κ. (2011). *Διαθεματική προσέγγιση της γνώσης: Διαθεματικότητα, Διεπιστημονικότητα, Ευέλικτη Ζώνη, Μέθοδος Project, Ενιαία Συγκεντρωτική Διδασκαλία*. 2^η Έκδοση. Αθήνα: Εκδόσεις Δίπτυχο
- Yewchuk, C. R. (1995). The “Mad Genius” Controversy: Implications for Gifted Education. *Journal for the education of the gifted*, 19(1), 3-29
- Wu-Tien Wu et al. (2002). Programs and practices for identifying and nurturing giftedness and talent in Asia (outside the mainland of China). In K.A Heller., F.G. Monks, R.J. Sternberg & F.R. Subotnik (Eds.), *International Handbook of Giftedness and Talent*, (pp. 765-778). Oxford: Pergamon

Σημαντικές ιστοσελίδες

- <http://charismatheia.edu.gr/charismatikotita/charismatika-paidia>
- <https://cty-greece.gr/el>
- <https://gifted.uconn.edu/>
- <https://eric.ed.gov/>
- <http://www.joanfreeman.com/>
- <https://www.lawspot.gr/nomikes-plirofories/nomothesia/syntagma-tis-ellados/arthro-16-syntagma-tis-ellados-paideia-tehni>
- <https://www.nagc.org/>

Νόμοι

- ΥΠ.Ε.Π.Θ. Νόμος 2525/1997
- ΥΠ.Ε.Π.Θ. Νόμος 2817/2000
- ΥΠ.Ε.Π.Θ. Νόμος 3194/2003
- ΥΠ.Ε.Π.Θ. Νόμος 3699/2008